

Srf konsulterna

REMISSVAR

Finansdepartementet
Diarienummer: Fi2026/00876

Sammanfattande bedömning

Srf konsulterna välkomnar utredningens omfattande genomgång av reglerna om frivillig beskattning vid uthyrning av lokaler. Utredningen innehåller flera välgrundade analyser och utgör ett värdefullt underlag för den fortsatta utvecklingen av mervärdesskattelagstiftningen.

Srf konsulterna delar utredningens uppfattning att mervärdesskattesystemet bör präglas av neutralitet, rättssäkerhet och god systematik. Organisationen anser emellertid att dessa utgångspunkter i högre grad bör få genomslag i de slutsatser och lagförslag som utredningen lämnar.

Enligt Srf konsulternas mening bör den fortsatta utvecklingen av mervärdesskattelagstiftningen utgå från fem bärande principer:

- neutralitet,
- enkelhet,
- förutsebarhet,
- hög lagstiftningskvalitet, och
- låga regelkostnader.

Ett regelverk som utformas utifrån dessa principer ger företag betydligt bättre förutsättningar att göra rätt från början. Det stärker regelefterlevnaden, minskar behovet av rättelser och tvister samt bidrar till ett större förtroende för skattesystemet.

Srf konsulterna delar utredningens bedömning att regelverket kring frivillig beskattning behöver förenklas. Organisationen anser emellertid att utredningen är alltför försiktig när den avstår från att föreslå en mer generell möjlighet till frivillig beskattning. Utredningens egen analys visar enligt Srf konsulternas mening att en mer neutral ordning skulle förbättra mervärdesskattesystemets funktion och minska de administrativa kostnaderna.

Organisationen tillstyrker huvuddelen av de lagförslag som lämnas men anser samtidigt att möjligheten till omvänd betalningsskyldighet på längre sikt bör utvidgas. En sådan utveckling

förutsätter förändringar i Europeiska unionens mervärdesskattedirektiv. Sverige bör därför aktivt verka för att direktivet utvecklas så att medlemsstaterna ges större möjligheter att införa administrativa förenklingar som stärker skattesystemets effektivitet utan att ge avkall på mervärdesskattens grundläggande principer.

Srf konsulterna anser vidare att regelkostnader bör ges betydligt större vikt vid utformningen av ny skattelagstiftning. Regelkostnader påverkar inte endast företagens administration utan även konkurrenskraft, investeringar och i förlängningen konsumenternas kostnader. Konsekvensanalyser bör därför omfatta hela den administrativa kedjan – från företag och rådgivare till myndigheter och domstolar.

Sammanfattningsvis anser Srf konsulterna att mervärdesskattelagstiftningen bör utvecklas mot ett mer neutralt, enkelt och långsiktigt hållbart regelverk. Ett sådant regelverk gynnar företag, myndigheter, konsumenter och samhällsekonomin i stort.

Utgångspunkter för Srf konsulternas bedömning

Srf konsulterna lämnar sina synpunkter utifrån organisationens särskilda erfarenhet av den praktiska tillämpningen av mervärdesskattelagstiftningen.

Organisationens auktoriserade redovisningskonsulter arbetar dagligen med att omsätta lagstiftningens regler i företagens löpande verksamhet. Erfarenheterna bygger därför inte enbart på juridiska analyser utan också på hur reglerna fungerar i praktiken för framför allt små och medelstora företag.

Srf konsulternas auktoriserade redovisningskonsulter arbetar enligt principen rätt från början. Att denna princip tillämpas följs upp genom återkommande kvalitetsuppföljningar inom ramen för auktorisationen. Syftet är att säkerställa hög kvalitet i redovisningen, minska behovet av senare rättelser och skapa ett arbetssätt som präglas av noggrannhet, kvalitet och förutsebarhet. Enligt Srf konsulternas mening bör skattelagstiftningen utformas så att det är lätt att göra rätt. Det är den bästa förutsättningen för hög regellefterlevnad, låga regelkostnader och ett långsiktigt förtroende för skattesystemet.

Enligt Srf konsulternas mening bör samma synsätt i högre grad prägla utformningen av skattelagstiftningen. God lagstiftning bör ge företag och deras rådgivare goda förutsättningar att göra rätt redan från början. Därigenom stärks såväl regellefterlevnaden som förtroendet för skattesystemet.

Mot denna bakgrund utgår Srf konsulterna från de fem nämnda grundläggande principerna vid sin bedömning av utredningens förslag.

Neutralitet

Mervärdesskatten bör i möjligaste mån vara neutral och inte påverka företagens val av organisationsform, affärsmodell eller avtalskonstruktion. Likartade transaktioner bör

behandlas lika. Ett regelverk som leder till olika skattemässiga konsekvenser för jämförbara verksamheter riskerar att snedvrider konkurrensen och minska förtroendet för skattesystemet.

Enkelhet

Reglerna bör vara enkla att förstå och enkla att tillämpa. Ett komplext regelverk ökar risken för fel, leder till högre administrativa kostnader och skapar ett större behov av rådgivning och rättsliga bedömningar. Enkelhet är därför inte endast en administrativ fördel utan också en rättssäkerhetsfråga.

Förutsebarhet

Företag måste kunna bedöma de skattemässiga konsekvenserna av sina beslut innan de fattas. Tydliga och stabila regler skapar bättre planeringsförutsättningar och minskar behovet av efterhandskorrigeringar och tvister.

Hög lagstiftningskvalitet

Lagstiftningen bör utformas med ett långsiktigt perspektiv och bygga på generella principer snarare än på ett växande antal särregler och undantag. Ett regelverk som fungerar väl redan när det införs kräver normalt färre kompletteringar genom rättspraxis, administrativa ställningstaganden och senare lagändringar.

Låga regelkostnader

Administrativa kostnader utgör en betydande belastning för företag, särskilt för små och medelstora företag. Regelkostnader omfattar inte endast deklarationsskyldigheter utan även kostnader för rådgivning, utbildning, systemanpassningar, dokumentation och rättsliga bedömningar.

Enligt Srf konsulternas mening bör regelkostnader ses som en viktig indikator på lagstiftningskvalitet. Ett regelverk som är enkelt, tydligt och förutsebart leder normalt också till lägre administrativa kostnader. Ett sådant regelverk gör det lätt att göra rätt från början.

Det gagnar inte endast företagen utan även myndigheterna, domstolarna och samhället i stort.

Synpunkter på utredningens överväganden om frivillig beskattning vid uthyrning (kapitel 7)

Srf konsulterna välkomnar utredningens grundliga analys av reglerna om frivillig beskattning vid uthyrning av lokaler. Utredningen visar på ett övertygande sätt de principiella fördelarna

med en utvidgad möjlighet till frivillig beskattning och konstaterar att en sådan ordning skulle bidra till ett mer neutralt och sammanhållet mervärdesskattesystem.

Samtidigt avstår utredningen från att föreslå en sådan reform, främst med hänvisning till de kostnadsökningar som kan uppkomma för verksamheter som saknar avdragsrätt för mervärdesskatt.

Srf konsulterna delar inte denna slutsats.

Ett neutralt mervärdesskattesystem bör vara utgångspunkten.

Mervärdesskatten är en generell konsumtionsskatt. För att systemet ska fungera väl bör det vara neutralt och i möjligaste mån behandla likartade transaktioner på ett likartat sätt. När skatteutfallet påverkas av hur en verksamhet organiseras eller finansieras riskerar konkurrensen att snedvridas och regelverket att bli mer svåröverskådligt.

Utredningen konstaterar själv att en utvidgad möjlighet till frivillig beskattning skulle leda till ett mer neutralt system. Enligt Srf konsulternas mening bör denna principiella utgångspunkt väga tyngre än vad den slutliga bedömningen ger uttryck för.

Regelkostnaderna bör tillmätas större betydelse

Utredningen lägger stor vikt vid de kostnadsökningar som en reform kan medföra för vissa verksamheter utan avdragsrätt.

Srf konsulterna anser att de administrativa kostnaderna med nuvarande regelverk underskattas.

Erfarenheterna från organisationens medlemmar visar att reglerna om frivillig beskattning tillhör de mest komplicerade delarna av mervärdesskattelagstiftningen. Svårigheterna ligger sällan i en enskild bestämmelse utan i samspelet mellan lagtext, rättspraxis och administrativa ställningstaganden. Detta leder till återkommande gränsdragningsfrågor, omfattande rådgivningsbehov och en osäkerhet som särskilt belastar mindre företag.

Regelkostnader omfattar därför betydligt mer än den tid som krävs för att lämna en mervärdesskattedeklaration. De innefattar även kostnader för rådgivning, utbildning, systemanpassningar, dokumentation, avtalshantering och rättsliga bedömningar.

Srf konsulterna anser därför att regelkostnader bör tillmätas en större betydelse vid den samlade bedömningen av olika reformalternativ.

Regelkostnader är inte ett pris för god lagstiftning. De är ofta ett tecken på att lagstiftningen kan förbättras.

Samhällspolitiska hänsyn bör hanteras med andra styrmedel.

Srf konsulterna delar utredningens uppfattning att förändringar av mervärdesskattereglerna inte bör leda till orimliga ekonomiska konsekvenser för verksamheter som saknar avdragsrätt.

Detta innebär dock inte att mervärdesskattesystemets uppbyggnad bör användas för att uppnå andra samhällspolitiska mål.

Om lagstiftaren bedömer att exempelvis vård-, omsorgs-, utbildnings- eller ideella verksamheter behöver ekonomisk kompensation bör denna utformas genom riktade stöd eller andra finansieringslösningar. På så sätt kan stödet bli öppet, träffsäkert och transparent samtidigt som mervärdesskattesystemets neutralitet bevaras.

Enligt Srf konsulternas mening leder en sådan ordning till både bättre lagstiftningskvalitet och större tydlighet.

Ett regelverk bör fungera även när samhället förändras

Utredningen beskriver hur utvecklingen på fastighetsmarknaden successivt har skapat nya affärsmodeller och nya former för lokalutnyttjande.

Srf konsulterna delar den beskrivningen.

Just därför bör lagstiftningen utformas så att den i största möjliga utsträckning bygger på generella principer och inte på ett växande antal särlösningar.

Ett regelverk som fortlöpande behöver kompletteras med nya undantag eller ytterligare gränsdragningar blir successivt mer komplicerat att tillämpa. Detta ökar osäkerheten för företag och försvårar en enhetlig rättstillämpning.

Lagstiftningens långsiktiga hållbarhet bör därför ges stor vikt redan vid utformningen av nya regler.

Begreppet stadigvarande användning

Utredningen föreslår inte någon förändring av kravet på stadigvarande användning.

Srf konsulterna har förståelse för denna försiktighet men konstaterar samtidigt att begreppets närmare innebörd i betydande utsträckning har utvecklats genom rättspraxis.

Detta innebär att företag och rådgivare även i förhållandevis ordinära uthyrningssituationer kan behöva göra kvalificerade rättsliga bedömningar.

Även om lagstiftningen lämnas oförändrad finns det därför skäl för Skatteverket att ytterligare utveckla sin vägledning. En tydligare och mer lättillgänglig tillämpning skulle

förbättra förutsebarheten och minska behovet av rättsliga överväganden i det enskilda fallet.

De särskilda yttrandena bekräftar behovet av fortsatt reformarbete

Srf konsulterna noterar att flera av de särskilda yttrandena ansluter till utredningens principiella analys och efterlyser en mer genomgripande reform.

Det gäller bland annat synpunkter om att dagens regler hämmar en väl fungerande fastighetsmarknad, att regelverket medför betydande administrativa kostnader och att den nuvarande ordningen riskerar att motverka syftet med de förenklingar som nyligen införts för mindre företag.

Organisationen delar dessa iakttagelser. Däremot anser Srf konsulterna inte att lösningen är att successivt införa fler undantag från befintliga undantag. En sådan utveckling riskerar tvärtom att ytterligare öka regelverkets komplexitet.

Enligt Srf konsulternas mening talar de särskilda yttrandena sammantaget för att reformarbetet bör fortsätta med inriktning mot ett mer neutralt, enkelt och långsiktigt hållbart mervärdesskattesystem.

Sammanfattande bedömning

Srf konsulterna anser att utredningens egen analys ger ett starkt stöd för en utvidgad möjlighet till frivillig beskattning.

De skäl som anförs mot en reform avser främst fördelningspolitiska överväganden och inte mervärdesskattesystemets funktion eller kvalitet.

Om vissa verksamheter behöver ekonomisk kompensation bör detta enligt Srf konsulternas mening hanteras genom riktade finansieringslösningar och inte genom att mervärdesskattesystemet görs mer komplicerat än nödvändigt.

Ett mer neutralt och enklare regelverk skulle minska regelkostnaderna, stärka rättssäkerheten och ge företag bättre möjligheter att göra rätt från början.

Synpunkter på utredningens lagförslag (kapitel 8)

Srf konsulterna tillstyrker i huvudsak de lagförslag som lämnas i kapitel 8. Förslagen innebär på flera punkter en förbättrad systematik och ökad tydlighet jämfört med gällande rätt.

Organisationen ser särskilt positivt på de förslag som bidrar till en mer enhetlig rättstillämpning och minskar osäkerheten vid den praktiska tillämpningen.

Samtidigt anser Srf konsulterna att utvecklingen mot ett enklare och mer neutralt mervärdesskattesystem bör fortsätta. På några punkter finns därför skäl att gå längre än vad utredningen föreslår.

Lagstiftningen bör utformas för praktisk tillämpning

En väl fungerande skattelagstiftning ska inte endast vara juridiskt korrekt. Den ska också vara möjlig att förstå och tillämpa i företagens löpande verksamhet.

Erfarenheterna från Srf konsulternas medlemmar visar att osäkerhet ofta uppkommer när regler bygger på svårbedömda rekvisit eller återkommande gränsdragningar. Detta leder till ökade administrativa kostnader, större behov av rådgivning och fler rättsliga bedömningar.

Vid utformningen av ny skattelagstiftning bör därför stor vikt läggas vid reglernas praktiska tillämpbarhet. Ett regelverk som fungerar väl i vardagen stärker rättssäkerheten, minskar regelkostnaderna och förbättrar regelefterlevnaden.

Omvänd betalningsskyldighet

Srf konsulterna tillstyrker utredningens förslag om utökad omvänd betalningsskyldighet.

Organisationen vill samtidigt framhålla att den principiellt är positiv till omvänd betalningsskyldighet.

En generell sådan ordning skulle enligt Srf konsulternas mening innebära flera betydande fördelar.

Den skulle bland annat minska antalet felaktiga debiteringar av mervärdesskatt, förenkla företagens administrativa hantering, minska behovet av rättelser och kreditfakturer samt begränsa utrymmet för mervärdesskattebedrägerier.

Sammantaget skulle detta leda till ett enklare, mer robust och mer rättssäkert mervärdesskattesystem.

Mervärdesskattedirektivet begränsar det nationella handlingsutrymmet

Srf konsulterna är medvetna om att ett generellt system med omvänd betalningsskyldighet för närvarande begränsas av Europeiska unionens mervärdesskattedirektiv och förutsätter därför förändringar på unionsnivå.

Detta påverkar emellertid inte organisationens principiella bedömning.

Tvärtom illustrerar frågan vikten av att Sverige aktivt deltar i det fortsatta utvecklingsarbetet inom Europeiska unionen.

Srf konsulterna anser därför att Sverige bör verka för att medlemsstaterna ges ett större utrymme att införa administrativa förenklingar när dessa stärker skattesystemets effektivitet, motverkar skatteundandragande och samtidigt upprätthåller mervärdesskattens grundläggande principer om neutralitet och konkurrens.

God lagstiftning bör hålla över tid

Lagstiftning bör inte endast lösa dagens problem utan även vara tillräckligt robust för att fungera när affärsmodeller, organisationsformer och tekniska lösningar förändras.

Ett regelverk som redan från början bygger på tydliga och generella principer kräver normalt färre kompletteringar genom rättspraxis, administrativa ställningstaganden och återkommande lagändringar.

Detta leder till bättre lagstiftningskvalitet och större förutsebarhet för både företag och myndigheter.

Dokumentationskrav bör vara proportionerliga

Srf konsulterna delar utredningens ambition att skapa tydliga regler om dokumentation och beskattningsunderlag.

Förutsebara dokumentationskrav underlättar både företagens egen kontroll och Skatteverkets tillsyn.

Samtidigt bör dokumentationskraven inte göras mer omfattande än vad kontrolländamålet kräver.

Administrativa krav bör alltid stå i rimlig proportion till den nytta de är avsedda att skapa.

Regelkostnader bör beaktas redan när lagstiftningen utformas

Administrativa kostnader kan ofta förebyggas redan vid utformningen av ny lagstiftning.

Tydliga regler, enkla rekvisit och väl avvägda dokumentationskrav minskar behovet av senare rättelser, omprövningar och rättsliga tvister.

Lagstiftningsprocessen bör därför i högre grad beakta hur olika regler kommer att fungera i den praktiska tillämpningen.

Detta är enligt Srf konsulternas mening en viktig förutsättning för ett långsiktigt hållbart mervärdesskattesystem.

Sammanfattande bedömning

Srf konsulterna tillstyrker huvuddelen av utredningens lagförslag.

Organisationen anser samtidigt att utvecklingen bör fortsätta mot ett mer enhetligt, administrativt enkelt och långsiktigt hållbart mervärdesskattesystem.

Det gäller särskilt frågan om omvänd betalningsskyldighet, där Srf konsulterna även fortsättningsvis anser att ett generellt system skulle innebära betydande fördelar för företag, myndigheter och samhället i stort.

Eftersom en sådan reform förutsätter förändringar av Europeiska unionens mervärdesskattedirektiv bör Sverige aktivt verka för en fortsatt utveckling av unionsrätten.

Ett modernt mervärdesskattesystem bör kännetecknas av neutralitet, enkelhet, förutsebarhet, hög lagstiftningskvalitet och låga regelkostnader. Ett sådant regelverk ger företag bättre förutsättningar att göra rätt från början.

Synpunkter på konsekvensanalysen och den fortsatta utvecklingen (kapitel 9)

Srf konsulterna välkomnar att utredningen redovisar de ekonomiska och administrativa konsekvenserna av sina förslag. En väl genomförd konsekvensanalys är en viktig del av en god lagstiftningsprocess och bidrar till att skapa väl avvägda och långsiktigt hållbara regler.

Organisationen anser emellertid att de administrativa konsekvenserna för företag, rådgivare och myndigheter bör ges en större tyngd än vad som sker i utredningen.

Regelkostnader är en central kvalitetsfråga

Administrativa kostnader uppkommer inte enbart när företag lämnar deklarationer eller fullgör andra formella skyldigheter.

En betydande del av kostnaderna består i stället av den tid och de resurser som krävs för att förstå regelverket, bedöma dess tillämpning, inhämta rådgivning, anpassa administrativa system, dokumentera ställningstaganden och hantera osäkerhet.

Erfarenheterna från Srf konsulternas medlemmar visar att denna del av regelkostnaderna ofta är den mest resurskrävande, särskilt för små och medelstora företag.

Regelkostnader bör därför inte betraktas som en ofrånkomlig följd av beskattning. Tvärtom utgör de ofta en indikator på hur väl ett regelverk är utformat.

Skattelagstiftning som är neutral, enkel och förutsebar leder normalt också till lägre administrativa kostnader.

Regelkostnader påverkar hela samhällsekonomin

Administrativa kostnader stannar inte hos företagen. De påverkar företagens konkurrenskraft, investeringsutrymme och resursanvändning. På längre sikt övervältras en betydande del av dessa kostnader på kunder och konsumenter genom högre priser eller ett minskat utbud av varor och tjänster.

Att dessa kostnader är betydande illustreras också av en förstudie som Svenskt Näringsliv publicerade år 2023. Studien uppskattar att företagens samlade kostnader för att hantera mervärdesskatt uppgår till omkring 14 miljarder kronor per år¹). Även om den exakta storleken kan diskuteras illustrerar uppskattningen att den administrativa hanteringen av mervärdesskatt medför betydande samhällsekonomiska kostnader. Detta understryker vikten av att regelkostnader ges en framträdande plats vid utformningen av ny skattelagstiftning.

Minskade regelkostnader är därför inte endast en fördel för företagen utan också för konsumenterna och samhällsekonomin i stort.

Detta perspektiv bör enligt Srf konsulternas mening ges större utrymme vid utformningen av framtida skattelagstiftning.

Konsekvensanalyser bör omfatta hela den administrativa kedjan

Srf konsulterna anser att konsekvensanalyser av ny skattelagstiftning bör ges ett bredare perspektiv.

Förutom direkta statsfinansiella effekter bör analyserna belysa hur nya regler påverkar:

- företagens administrativa arbete,
- behovet av extern rådgivning,
- myndigheternas kontrollverksamhet,
- domstolarnas arbetsbelastning, och
- de långsiktiga effekterna för investeringar, konkurrenskraft och konsumenter.

En sådan helhetssyn ger ett bättre beslutsunderlag och ökar förutsättningarna att utforma regler som fungerar väl i praktiken.

Europeiska erfarenheter visar att administrativa bördor kan minska

Mervärdesskattedirektivet anger de grundläggande ramarna för medlemsstaternas mervärdesskattesystem. Samtidigt finns ett visst nationellt handlingsutrymme att genomföra administrativa förenklingar.

Ett exempel är de särskilda reglerna för små företag. Flera medlemsstater har valt att fullt ut utnyttja möjligheterna att minska den administrativa belastningen genom generösare omsättningströsklar för mervärdesskatteplikt. Sverige har också nyligen höjt omsättningsgränsen. Det illustrerar att administrativa förenklingar kan genomföras inom direktivets ramar så att företagens regelbörda minskar.

Även den administrativa utvecklingen visar att förenklingar kan uppnås på olika sätt. Estland lyfts ofta fram som ett föregångsland när det gäller digital offentlig förvaltning och skatteadministration. Genom en långtgående digitalisering har företagens kontakter med skattemyndigheten förenklats, samtidigt som en effektiv skattekontroll har kunnat upprätthållas.

Dessa exempel visar att administrativa förbättringar kan uppnås både genom ändamålsenlig lagstiftning och genom moderna administrativa lösningar.

Srf konsulterna anser därför att Sverige bör arbeta på två nivåer. Dels bör det nationella handlingsutrymme som redan finns utnyttjas för att minska företagens regelkostnader. Dels bör Sverige aktivt verka inom Europeiska unionen för fortsatta förenklingar av mervärdesskattedirektivet när detta kan ske utan att ge avkall på mervärdesskattens grundläggande principer.

Avslutande synpunkter

Utredningen utgör ett viktigt steg i utvecklingen av reglerna om frivillig beskattning.

Srf konsulterna anser emellertid att reformarbetet bör fortsätta.

Målet bör vara ett mervärdesskattesystem som präglas av neutralitet, enkelhet, förutsebarhet, hög lagstiftningskvalitet och låga regelkostnader. Ett sådant regelverk ger företag och deras rådgivare goda möjligheter att göra rätt från början, stärker regelefterlevnaden och minskar behovet av rättelser, tvister och administrativa kontroller.

Ett modernt mervärdesskattesystem bör ytterst utformas så att det är lätt att göra rätt. Det stärker företagens regelefterlevnad, minskar samhällets regelkostnader och bidrar till ett större förtroende för skattesystemet.

Stockholm den 3 augusti 2026

Lena Lind
VD och Förbundsdirektör

Leif Hagström
skattejurist

¹⁾ Svenskt Näringsliv, *Förstudie – Företagens kostnader för att hantera momslogstiftning*, 19 juni 2023 (https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/skatter/forstudie-foretagens-kostnader-for-att-hantera-momslogstiftning_1201110.html).

Srf konsulterna är branschorganisationen för verksamma konsulter inom redovisning, lön och affärsrådgivning. Vi erbjuder professionell utveckling genom auktorisation och utbildningar för redovisnings- och lönebranschen.

Srf konsulternas förbund grundades 1936 och har sedan dess drivit en kontinuerlig branschutveckling samt arbetat för att höja kvaliteten och kompetensen hos våra medlemmar. Vi har i dag 8 700 medlemmar, varav drygt 3 600 är Srf Auktoriserade Redovisningskonsulter och Srf Auktoriserade Lönekonsulter. Våra medlemmar hjälper varje dag omkring 300 000 svenska och utländska företag med stöd och rådgivning.